

Aardkundig monument De Brabantse Wal

Op de grens van hoog naar laag

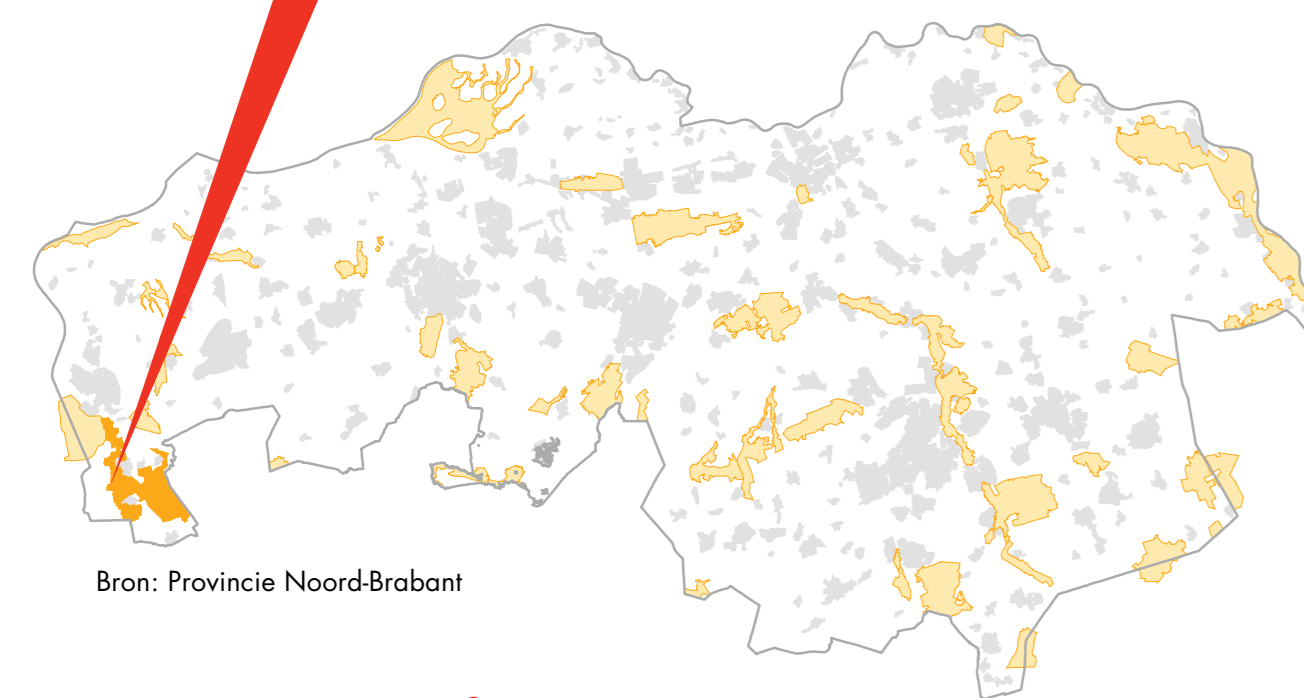
Provincie Noord-Brabant

Aardkundig beleid Provincie Noord-Brabant

De Provincie Noord-Brabant zet zich in voor het behoud van ons aardkundig erfgoed. Dit erfgoed bestaat uit de bodemkundige, geologische en geomorfologische verschijnselen, die de ontstaansgeschiedenis van het landschap waarin wij leven weerspiegelen. Een geschiedenis die honderden, duizenden of zelfs miljoenen jaren terugvoert in de tijd. Een geschiedenis waarin wind, water en bodembewegingen letterlijk het landschap vormen. Veertig gebieden, representatief voor het ontstaan van Noord-Brabant, zijn aangewezen als **Aardkundig waardevol gebied**. Het gaat om gebieden met actieve landschapvormende processen, bijvoorbeeld stuifzandgebieden, beekdalen, veengebieden of breukzones, maar ook om het fossiele erfgoed zoals hoogteverschillen uit de ijstijden, rivierduinen of verlaten meanders. De Provincie wijst **Aardkundige monumenten** aan om het bestaan en het belang van dit aardkundig erfgoed onder de aandacht van haar inwoners te brengen. De publicatie van het boek "Van beekdal tot stuifduin – Aardkundige waarden in Noord-Brabant" heeft hetzelfde doel. De Brabantse Wal is één van de 40 Aardkundig waardevolle gebieden en het derde dat is benoemd tot Aardkundig monument.

Aardkundig waardevolle gebieden in Noord-Brabant De Brabantse Wal

De gebiedskaart is te vinden op de website van de provincie Noord-Brabant

Bron: Provincie Noord-Brabant

Voor meer informatie:

www.brabantsewal.nl
www.brabant.nl

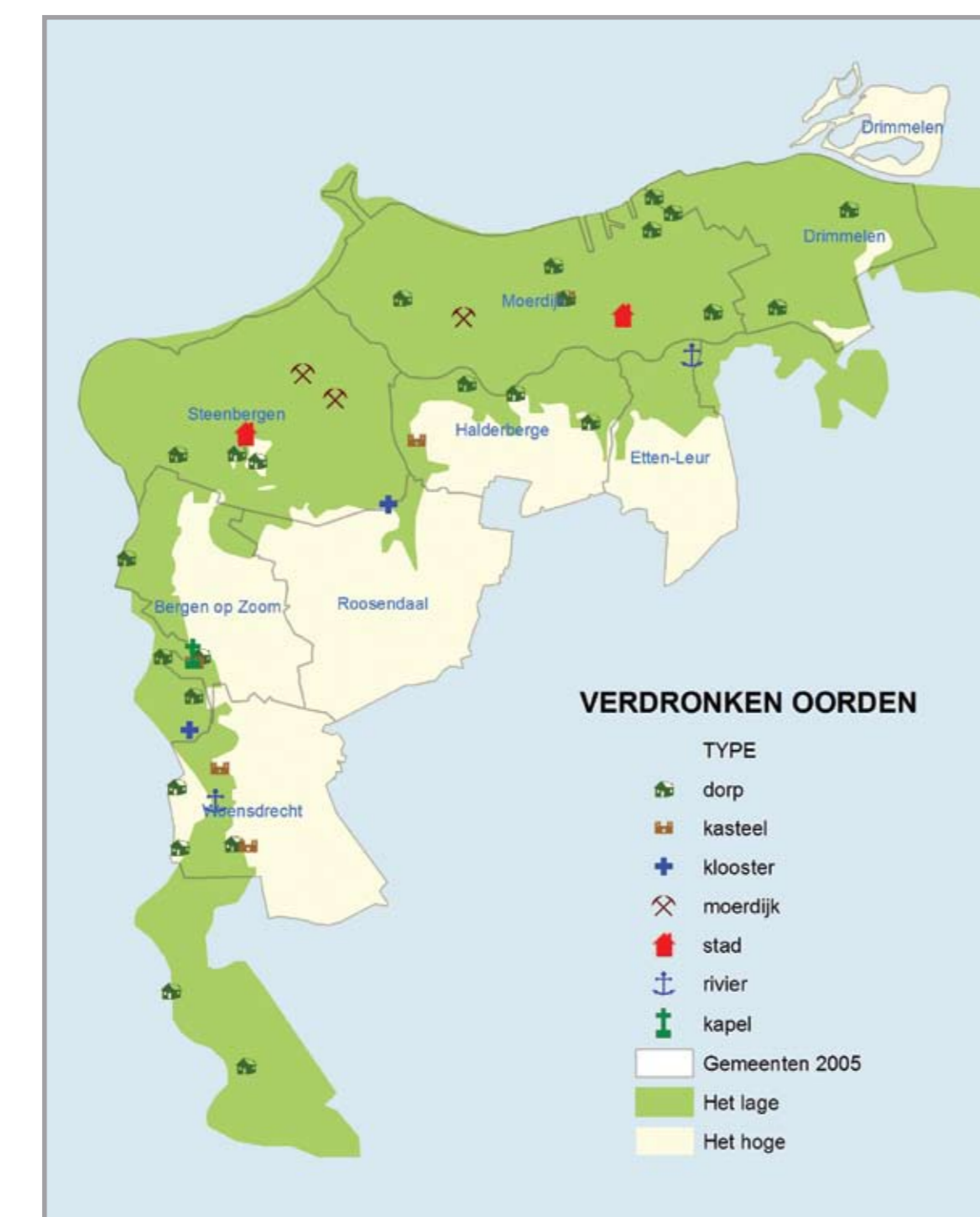
De Agger

Agger is de naam van het water dat vanaf de Grindweg zichtbaar is in het landschap. Het water ligt op de scheiding van het Neerland van Woensdrecht en de Oud Hinklenoordpolder. De Agger is het restant van de Schelde, de voormalige, drukbevaren grensrivier tussen Brabant en Zeeland.

Geschiedenis

Schelde

Oorspronkelijk stroomde hier de Schelde. Deze rivier creëerde de steilrand van de Brabantse Wal waarop Woensdrecht ligt. In de Schelde mondde het riviertje de Honte uit. Toen de Noordzee vanuit het westen rond 1250 de Honte bereikte, ontstond de Westerschelde. Rond 1288 begon een lange periode van overstromingen. Rond 1400 was de Westerschelde al een regelmatig gebruikte vaarweg tussen Antwerpen en de zee. De Agger, die van Antwerpen noordwaarts langs de Brabantse Wal stroomde en via Bergen op Zoom en Reimerswaal uitmondde in de Oosterschelde, begon in de 16e eeuw te verzanden en werd moeilijker bevaarbaar.

Verdronken oorden in West-Brabant.
Bron: Kluyving, S.J. & Brand, A.D. & Berger, G.J. (2006) De West-Brabantse Delta: een Verdronken Landschap Vormgeven, IGBA-report nr. 7.

Water

Wantij

Doordat de Agger verzandde, veranderde deze in een wantijgebied. Een wantij is een plaats waar stromingen elkaar ontmoeten; in dit geval de getijdenstromingen uit de Wester- en Oosterschelde. Op de plaats van het wantij slibt land op. De Agger slibde langzaam dicht, werd smaller en werd ingepolderd. Nu is de Agger de Kapitale Uitwatering van de polder. Dit gedeelte is onderdeel van de ecologische hoofdstructuur* Agger en vormt de ecologische verbinding tussen de Brabantse Wal en het Markiezaat.

Natuur

Kreek

De ecologische verbindingzone** verbindt de (toekomstige) natuurgebieden Stoppelbergen/Wildernissen (Natura 2000), de Schor van Ossendrecht (provincie Zeeland) en de Agger.

Door kreekherstel wordt de loop van de Oude Schelde weer zichtbaar. In dit zeekleipolderlandschap heeft een robuuste zichtbare kreek een toegevoegde waarde naast de andere robuuste landschapselementen (zoals dijken en de A4).

Aan de kreek hebben oevervegetatie, rietland en grasland zich verder ontwikkeld. Aansluitend zijn struweel en opgaand struweel met bomen tot ontwikkeling gekomen.

Verdronken oorden

Agger

Agger is ook de naam van een verdwenen ambachtsheerlijkheid. De nederzetting Agger bestond tot 1288 en is later op een andere plek opnieuw gesticht – tegenover Ossendrecht en Woensdrecht, aan de Zeeuwse kant van de rivier. Agger verdween in de stormramp van 1552 opnieuw van de aardbodem, samen met de nederzettingen Bath en Hinklenoord. Daarvoor, in 1530, waren al vele andere dorpen in de buurt verdronken.

* De ecologische hoofdstructuur is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussengebieden. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. De ecologische hoofdstructuur in Noord-Brabant sluit aan op de EHS in de rest van Nederland. Samen is dit weer een onderdeel van het Europese net van natuurgebieden, ook wel aangeduid als "Natura 2000".

** Ecologische verbindingzones zijn stroken natuur die verschillende, vaak verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Dieren en planten kunnen zich zo van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen.

B. Ars, Fotowerkgroep Heemkundekring Zuidkwartier

Overzichtskaart huidige situatie.
Bron: Topografische dienst Kadaster Emmen 2005.

Stichting De Brabantse Wal

Stichting De Brabantse Wal is een samenwerkingsverband van de natuur- en milieuverenigingen Benegora, IVN GroeneZoom en Namiro, Heemkundekring het Zuidkwartier en Heemkundige Studiekering Halsteren-Lepelstraat. Stichting De Brabantse Wal brengt een gids uit met wandelingen en informatie over de Brabantse Wal. Deze gids is te koop in de boekhandel en bij de plaatselijke VVV.

